

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA

30.12.2024. – 03.01.2025.

ODJELJENJE ZA BANKARSTVO, SLUŽBA FRONT OFFICE

Sarajevo, 06.01.2025. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA **30.12.2024. – 03.01.2025.**

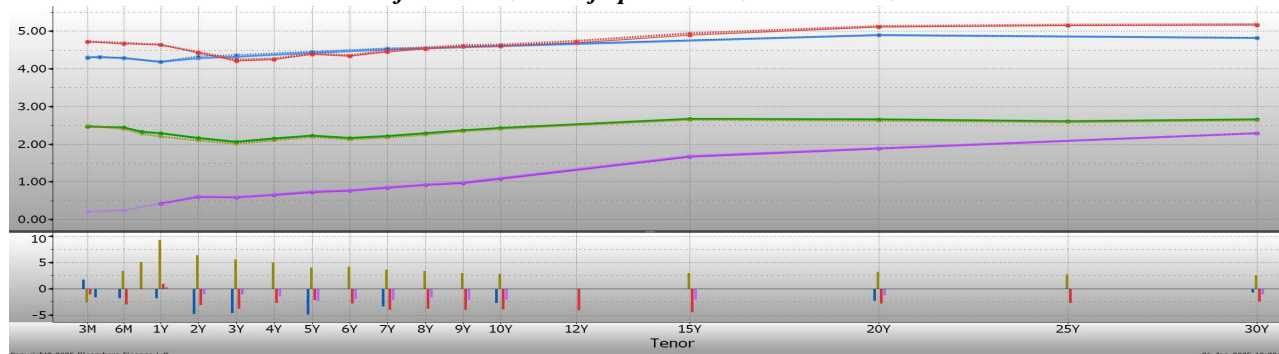
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obaveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	27.12.24	3.1.25	27.12.24	3.1.25	27.12.24	3.1.25	27.12.24	3.1.25
2 godine	2,10	2,16	4,33	4,28	4,47	4,42	0,62	0,61
5 godina	2,19	2,23	4,46	4,41	4,41	4,39	0,77	0,75
10 godina	2,40	2,43	4,63	4,60	4,63	4,59	1,13	1,10

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	27.12.24	3.1.25	
3 mjeseca	2,565	2,560	↓
6 mjeseci	2,402	2,435	↑
1 godina	2,241	2,310	↑

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obaveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 03.01.2025. godine (pune linije) i 27.12.2024. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obaveznica eurozone su na početku protekle sedmice bilježili blagi pad, dok su tržišta obaveznica bila zatvorena u utorak i srijedu. Nakon što su tržišta otvorena 2. januara prinosi su zabilježili korekciju naviše, a rast istih je bio više izražen u petak. Na sedmičnom nivou prinosi njemačkih obaveznica su povećani za 3 do 6 baznih poena, prinosi francuskih obaveznica za 6 do 9 baznih poena, a prinosi italijanskih obaveznica za 5 do 8 baznih poena.

Objavljeni podaci o rastu inflacije u nekoliko članica eurozone, posebno u Španiji gdje je rast bio iznad očekivanja, idu u prilog postepenom smanjenju kamatnih stopa ECB. Član UV ECB Stournaras je izjavio da, uzimajući u obzir povećanu neizvjesnost, koraci koje ECB poduzima trebaju biti postepeni, ali i da, naravno, ni veći koraci ne trebaju biti isključeni ukoliko nadolazeći ekonomski podaci budu sugerisali da će se inflacija u srednjem roku kretati ispod ciljanog nivoa. Stournaras je kasnije izjavio da očekuje da će se kamatne stope, koje su podložne nepredviđenim rizicima u Evropi i SAD, smanjiti na nivo oko 2% do jeseni 2025. godine. Ovo je u skladu sa prognozama ekonomista i investitora koji očekuju da će ECB do polovine godine ublažiti monetarnu politiku kako se inflacija bude stabilizovala na 2%, dok ekonomija slabi. Član UV Holzmann je izjavio da bi ECB mogla sačekati prije narednog smanjenja kamatnih stopa ukoliko se materijalizuju inflatorni rizici visokih cijena energenata i snažnije deprecijacije eura. Član UV Knot je upozorio da bi trgovinski rat sa SAD mogao dovesti do toga da Kina izveze deflaciju u Evropu

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.

tako što će prodavati proizvode po nižim cijenama, kao što je to već vidljivo na tržištu čelika. Predložio je sindikatima u Evropi da ublaže zahtjeve za povećanja plata kako bi se izbjegao rast inflacije.

Rast kreditiranja kompanija u novembru je smanjen na 1,0% sa 1,2%, koliko je iznosio u oktobru. Istovremeno, kreditiranje stanovništva je zabilježilo najveći rast od augusta 2023. godine, te je povećano na 0,9% mjesečno sa 0,8%, što historijski posmatrano i dalje predstavlja umjeren rast.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. Br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno	Prethodni
			stanje	period
1.	BDP – Holandija (Q/Q) final.	III kvartal	0,8%	1,1%
2.	BDP – Španija (Q/Q) final.	III kvartal	0,8%	0,8%
3.	Odnos deficita i BDP-a – Italija (Q/Q)	III kvartal	-	5,8%
4.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	NOV	3,5%	3,4%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	DEC	45,2	45,2
6.	Proizvođačke cijene – Irska (G/G)	NOV	-	-1,7%
7.	Proizvođačke cijene – Španija (G/G)	NOV	-	-3,9%
8.	Proizvođačke cijene – Austrija (G/G)	NOV	-	-2,3%
9.	Maloprodaja – Španija (G/G)	NOV	3,0%	3,4%
10.	Maloprodaja – Grčka (G/G)	OKT	-	1,7%
11.	Obim maloprodaje – Finska (G/G)	NOV	-	-2,3%
12.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	DEC	6,2%	6,1%
13.	Stopa nezaposlenosti – Finska	NOV	-	8,1%
14.	Stopa nezaposlenosti – Grčka	NOV	-	9,8%
15.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	DEC	-	-16,0
16.	Stopa inflacije – Irska (prelim.)	DEC	-	0,5%
17.	Stopa inflacije – Španija (prelim.)	DEC	2,6%	2,4%
18.	Stopa inflacije – Portugal (prelim.)	DEC	-	2,7%

SAD

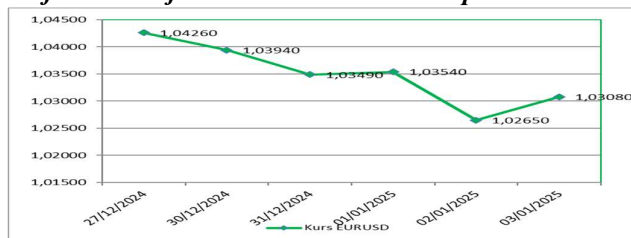
Finansijsko tržište u SAD protekle sedmice je bilo relativno mirno zbog sezone praznika. Prinosi američkih državnih obaveznica su zabilježili smanjenje duž cijele krive.

Kreatori monetarne politike Feda su bili prilično suzdržani po pitanju daljih odluka centralne banke o kamatnim stopama, dok tržišni učesnici i dalje percipiraju najavljena dva smanjenja u ovoj godini. Dvije zvaničnice Feda su naglasile da borba protiv inflacije nije gotova, te da ima još posla da se postigne cilj od 2%. Predsjednica Feda iz San Francisca Daly je istakla da su cijene i dalje “neprijatno iznad cilja“, što je ponovila i članica FOMC-a Kugler. Daly i Kugler su, također, naglasile da centralni bankari moraju voditi računa o tržištu rada. Predsjednik Feda iz Ričmonda Barkin je izjavio da izgledi za rast ekonomije SAD-a imaju uzlaznu putanju u ovoj godini.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	ISM indeks prerađivačkog sektora	DEC	48,2	48,4
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.)	DEC	48,3	49,7
3.	Potrošnja građevinskog sektora (M/M)	NOV	0,3%	0,5%
4.	Broj inicijalnih zahtjeva nezaposlenih za pomoć	28. dec	221.000	220.000
5.	Broj kontinuiranih zahtjeva nezaposlenih za pomoć	21. dec	1.890.000	1.896.000
6.	Broj odobrenih hipotekarnih zahtjeva	27. dec	-	-10,7%

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0426 na nivo od 1,0308.

VELIKA BRITANIJA

Učesnici na tržištu očekuju smanjenje kamatnih stopa za 53 bazna poena ove godine. BoE smanjuje kamatne stope sporije od drugih centralnih banaka, te je tokom 2024. godine referentna kamatna stopa BoE smanjena za 50 baznih poena, dok su referentne kamatne stope Fed i ECB smanjene za 100 baznih poena. Analitičari su primijetili da su rast plata i inflacija usluga u Velikoj Britaniji i dalje visoki, što vodi opreznijem pristupu BoE, i očekuju dalja kvartalna smanjenja tokom 2025. godine, kako tržište rada bude slabilo i smanjivalo inflaciju.

Premijer Starmer je zamolio glavna regulatorna tijela Velike Britanije, uključujući Ofgem i Ofwat, da predlože reforme kako bi se povećao ekonomski rast. Ovo je uslijedilo nakon podataka objavljenih prošle sedmice, koji su pokazali stagnaciju ekonomije Velike Britanije u periodu između jula i septembra.

BoE je objavila da je uložila 46.180 milijardi GBP u svoj prvi kratkoročni repo u 2025. godini. Kratkoročni repo omogućava bankama da pozajmljuju novac od BoE na sedmodnevni period u zamjenu za visokokvalitetni kolateral, što ima za cilj održavanje međubankarskih kamatnih stopa blizu referentne kamatne stope BoE.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno	Prethodni
				stanje	period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.)	DEC	47,3	47,0	48,0
2.	Nationwide indeks cijena nekretnina (G/G)	DEC	3,8%	4,7%	3,7%
3.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	NOV	1,2	0,9	1,0
4.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	NOV	68.700	65.700	68.100
5.	Monetarni agregat M4 (G/G)	NOV	-	2,9%	3,0%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, pa je kurs EURGBP zabilježio blagi rast sa nivoa od 0,82901 na nivo od 0,82967. GBP je deprecirala i u odnosu na USD, pa je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,2578 na nivo od 1,2423.

JAPAN

Finansijsko tržište u Japanu je, izuzev ponedjeljka, protekle sedmice bilo zatvoreno zbog praznika.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno	Prethodni
				stanje	period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.)	DEC	49,5	49,6	49,0

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 164,59 na nivo od 162,08. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio blagi pad sa nivoa 157,87 na nivo od 157,26.

NAFTA I ZLATO

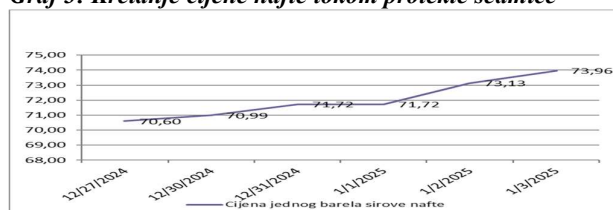
Cijena jednog barela sirove nafte na otvaranju tržišta u ponedjeljak je iznosila 70,60 USD (67,72 EUR).

Tržišta su tokom prethodne sedmice bila prilično mirna usljed praznične atmosfere. Do sredine sedmice cijena nafte je bilježila blagi rast, dok je u srijedu tržište bilo zatvoreno zbog praznika. Rast cijene ovog energenta je nastavljen i do kraja sedmice.

Bez obzira na rast u utorak, izazvan ekspanzijom prerađivačkog sektora Kine, za cijenu nafte je 2024. godina bila druga godina koja je završena sa gubitkom. Prerađivački sektor Kine je zabilježio ekspanziju u decembru treći mjesec zaredom, ali je ova zemlja objavila da su kvote za uvoz sirove nafte u 2025. godini smanjene na 152,49 miliona metričkih tona sa 182,69 miliona metričkih tona, koliko su iznosile u 2024. godini. OPEC i IEA su smanjili prognoze rasta potražnje za naftom zbog slabije potražnje u Kini, uz predviđanje viška na tržištima u 2025. godini. Cijena nafte je prvog radnog dana u 2025. godini zabilježila rast od skoro 2% usljed smanjenja zaliha sirove nafte u SAD i tehničkih pokazatelja. Zalihe SAD su smanjene za 1,18 miliona barela u sedmici zaključno sa 27.12. Analitičari primjećuju da je cijena dosegla nivo iznad stodnevnog prosjeka, što ukazuje na mogućnost daljeg rasta. Odlazeći predsjednik SAD Biden planira da objavi dekret kojim se trajno zabranjuje razvoj novih proizvođača nafte i gasa na obalama SAD, što će zakomplikovati Trumpove planove za domaću proizvodnju energije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 73,96 USD (71,75 EUR), što predstavlja rast od 4,76% na sedmičnom nivou.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.621,40 USD (2.514,29 EUR).

Uprkos smanjenju prinosa američkih državnih obaveznica, blaga aprecijacija USD se odrazila na blago smanjenje cijene ovog plemenitog metala na početku sedmice. U utorak je cijena zlata blago povećana, a u srijedu nisu zabilježene promjene cijene zbog praznika na većim svjetskim tržištima. Do kraja sedmice cijena ovog plemenitog metala se kretala u uskom rasponu. Analitičari su sada fokusirani na monetarnu politiku Feda, trgovinsku politiku novoizabranog predsjednika Trumpa i napore Kine za jačanje ekonomskog rasta u 2025. godini.

Cijena zlata je porasla na kraju 2024. Prema analizi Bloomberga, očekuje se da će kretanje cijene zlata u 2025. godini zavisiti od potražnje centralnih banaka više nego od tradicionalnih faktora, kao što su realne kamatne stope, kretanje USD i tržište dionica. Ovaj plemeniti metal je zabilježio najbolje performanse još od 2010. godine zbog rasta potražnje za aktivama sigurnog utočišta usljed ublažavanja monetarne politike SAD, geopolitičkih nestabilnosti i rekordnih kupovina centralnih banaka. Tradicionalni faktori su imali mali uticaj na kretanje ove cijene, a smanjeno držanje ETF-ova ukazuje na smanjenje interesovanja investitora. Goldman Sachs Group Inc. saopštio je da više ne očekuje da će cijena zlata dostići nivo od 3.000 USD po unci do kraja godine, pomjerajući prognozu na sredinu 2026. godine, a na osnovu očekivanja da će Fed napraviti manje smanjenja kamatnih stopa.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.640,22 USD (2.561,33 EUR), što predstavlja rast od 0,72% na sedmičnom nivou.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

